

WAAJURIKEBAGA

TA KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni nin kitabu ta kuma dɔw ye (1.1,12,16; 2.4–9; 12.9), mɔgɔ caman ta miiriya ra nin kitabu sebebaga ye masace Sulemani ye. A sebebaga kɔni b'a yere tɔgɔ la ko «Waajuritikebaga.»

A be i n'a fɔ cɛkɔrɔba dɔ lo min sigira ka miiri, ka jatemina ke a ta ko temeninw na. A ka karan caman ke, ka hakiritigiyaba sɔrɔ; nka a k'a ye ko fen bee be teme i ko fɔɔ: lɔnniya, ani naforo, ani mɔgɔ diyanyafenw, o bee ye gbansan le ye. Adamaden ni a ta hakiritigiya bee, ko caman be yi, a te se ka o faamu; a te se ka Ala ta kolatigeninw faamu. Wagati dɔw ra a b'a ye i n'a fɔ kun yere te adamaden ta dunupalatige ra.

Waajuritikebaga nana min faamu, o ye ko adamaden te se ka nafa foyi sɔrɔ ni Ala ma min di a ma.

Nin kitabu ta karan kunba ye ko adamaden ka kan k'a jigi la Ala kelenpe le kan. Ka bori naforo nɔ fe, walama ka naforo caman lajen, walama ka i yere sege baara ra, walama ka i diyanyafenw sɔrɔ, o si te foyi ye, ni i ma Ala sɔrɔ.

Kitabu kɔnɔkow

Adamaden ta dunupalatige te foyi ye (1–2)

Ko bee ni a kewagati lo (3.1–8)

Ko benbari caman be ke dunupa kɔnɔ (3.9–11.6)

Alaɔnasiran le be ko bee na (11.7–10)

Kuma damina

1 ¹ Nin ye Waajuritikebaga ta kuma ye, masace Dawuda dence, min tun siginin be Zeruzalemu:

Dunupa ta kow si te kokura ye

² Gbansan, ani gbansan, ne Waajuritikebaga ko ten!

Gbansan, ani gbansan, fen bee ye gbansan le ye!

³ Adamaden be pagban min bee la a yere kan dugukolo kan yan, a be mun nafa le sɔrɔ o ra sa?

⁴ Duruja dɔw be taga, dɔw be na olugu kɔ, nka dugukolo b'a nɔ ra tuma bee.

⁵ Tere be bɔ, tere be ben;

o kɔ, a be teliya ka sekɔ ka taga a bɔyɔrɔ ra tuun.

⁶ Fɔɔ be fiye ka taga woroduguyanfan na, ka yeɔema ka taga sahiliyanfan na.

A be munumunu, ka munumunu, ka kɔsegi ka teme a temesirakɔrɔw fe tuun.

⁷ Bajiw bee be woyo ka taga ke kɔgɔji ra, nka kɔgɔji te fa ka ye.

Bajiw be deri ka woyo ka taga fan min na, o be woyo ka taga o fan kelen le ra tuma bee.

⁸ Sege min be danfenw bee kan, mɔgɔ da te se ka o bee pafɔ.

Naden te fa fleri ra, toro fana te wasa lamenni na.

⁹ Ko minw temena kakɔrɔ, o ko kelenw le be nana tuun, ko minw kera kakɔrɔ, o ko kelenw le be kera tuun, ko si le te kokura ye dugukolo kan yan.

¹⁰ Hali ni mɔgɔ ka ko dɔ ye, k'a fɔ ko:

«A fle, nin ko ye kokura ye!»,

i bena taga a sɔrɔ ko o ko tun be kera kakɔrɔ kabini wagatijan temeninw na.

¹¹ Ko minw temena ka ban, an hakiri te to o ra tuun.

Ko minw fana bena ke tuun,

kɔfemɔgɔw hakiri tena to o kow ra.

Adamaden ta hakiritigiya te foyi ye

¹²Ne Waajurikebaga, ne kera Izirayeli masace ye; ne siginin tun be Zeruzalemu. ¹³Ko o ko be ke dunuƴa kɔɔ, ne ka ne yere timinadiya ka jininkari ke o kow bee ra kelen kelen, k'a segesege ni hakiritigiya ye. O ye segeba do le ye, Ala ka min doni la adamadenw kan.

¹⁴Ayiwa, ne k'a korɔsi k'a ye ko baara o baara be ke dugukolo kan yan, ko o bee ye gbansan le ye; a be i ko mɔgo min be borira fɔɔ kɔ, ko a b'a mina.

¹⁵Fen min kuturunin lo kakɔɔ, o te se ka lateren.

Fen min te yi, o te se ka jate.

¹⁶Ne k'a fo ne yere kɔɔ ko: «A fle, minw sigira masaya ra ne ja Zeruzalemu, ne ka ne ta hakiritigiya bonya, k'a caya ka teme olugu bee ta kan. Ne ka hakiritigiya ni lonniya caman sɔɔ.» ¹⁷Ne ka ne yere timinadiya, janko k'a lon fen min ye hakiritigiya ye, ani k'a lon fen min ye fatɔya ni nalomanya ye. Nka ne nana a ye ko o kow bee fana be i ko mɔgo min be borira fɔɔ kɔ, ko a b'a mina. Sabu,

¹⁸Hakiritigiyaba, jusukasiba!

Lonniya caman, sege caman!

Dunuƴa ta fentigiya te foyi ye

2¹Ne k'a fo ne yere kɔɔ ko: «Ayiwa, ne bena ƴagarikow ke k'a fle, ka kodimanw diyabo k'a fle.» Nka o bee ye kogbansan le ye fana! ²Ne ko:

«Yereko ye nalomanya le ye,
ƴagari te foyi ye!»

³O kɔ, ne k'a latige ne yere kɔɔ, ko ne bena to ne ta hakiritigiya sira kan, ka ne yere bla duvenmin na. Ne k'a latige ka ne yere bla fatɔya ra, janko k'a lon min ka fisa adamaden ma dugukolo kan yan, a ta dunupalatige wagati ra. ⁴Ne ka baarabaw dabɔ. Ne ka bonw lo, ka rezenforow sene. ⁵Ne ka nankow, ani yiriforow sene; ne ka yiridenta suguya bee turu. ⁶Ne ka jidingaw sozi ka yirimisenw son ni o ji ye. ⁷Ne ka joncew ni jonmusow san. Olugu ta denw fana worora ne ta so ka fara jon tow kan. Ka fara o bee kan, misiw, ani sagaw, ani baw camanba tun be ne fe; minw bee tun sigira Zeruzalemu ne ja, ne borofenw cayara ka teme olugu bee ta kan. ⁸Ne ka warigbe ni sanin caman lajen, ka masace werew, ani jamana werew ta naforow fana lajen ka o bla ne yere ye. Ne ka donkirilabaga cemanw ni a musomanw ta, donkirila kama. Ne ka muso caman fana ta, o min ye cew diyanyakoba ye.

⁹O ra, ne ta fanga bonyara. Minw bee tun temena ne ja Zeruzalemu, ne ta bonya tun temena olugu bee ta kan. O bee n'a ta, ne ta hakiritigiya ma bɔsi ne ra. ¹⁰Ne ƴabɔra fen o fen fe, ne ma ne yere bari o si ra. Ne ma ne yere bari ƴagariko si ma. Ne ka ne ta baaraw bee diyabo. Ne ka ƴagari min sɔɔ, o le kera ne ta baaraw tɔɔ ye.

¹¹O kɔ, ne boro ka baara minw ke, ani ne ka sege min ke ka o baaraw dafa, ne ka o jate mina. Ne k'a ye ko o bee ye kogbansan le ye, i ko mɔgo min be borira fɔɔ kɔ, ko a b'a mina. Nafa te foyi si le ra dugukolo kan yan.

Hakiritigi ni hakirintan be sa

¹²O kɔ, ne ka jatemala ke, k'a lon hakiritigiya ye min ye, ani fatɔya ye min ye, ani nalomanya ye min ye; sabu mɔgo min bena sigi masaya ra masace kɔ, o tigi bena mun were le ke, ni min tun ma ke kakɔɔ? ¹³O bee n'a ta, ne k'a ye ko nafa be hakiritigiya ra ka teme nalomanya kan, i n'a fo nafa be yeelen na ka teme dibi kan cogo min na.

¹⁴Hakiritigi ja be a tagayɔɔ ra;
nka hakirintan be tagama dibi le ra.

O bee n'a ta, ne k'a korɔsi fana k'a ye ko o mɔgo fla bee laban ye kelen ye. ¹⁵Ne k'a fo ne yere kɔɔ ko: «Ko min be se hakirintan ma, o le bena se ne fana ma. O tuma, ne ta hakiritigiya nafa kera juman le ye sa?» O koson ne k'a fo ne yere kɔɔ ko nin fana ye kogbansan le ye. ¹⁶Sabu mɔgow hakiri tena to hakiritigi ra ka meen ka teme hakirintan kan; ni wagati do nana se fana, mɔgow bena pina o fla bee kɔ. Hakiritigi be sa, hakirintan fana be sa. Mun le ka o ke sa? ¹⁷Ayiwa, o le koson dunuƴa lɔgo bee bɔra ne ra pewu, sabu fen o fen be ke dugukolo kan yan, o bee gboyara ne ye; sabu a bee ye kogbansan le ye, i ko mɔgo min be borira fɔɔ kɔ, ko a b'a mina.

Adamadenw be ƴagɔn ta tɔɔ le domu

¹⁸O koson ne tun be sege baara minw bee ra dugukolo kan yan, ne ka o bee koninya, sabu mɔgo min bena na ne kɔ, ne bena ne ta sege nafa bee to ale le boro. ¹⁹Jon k'a lon ni o tigi bena ke hakiritigi ye, walama hakirintan? K'a sɔɔ ne sege ka baara min bee ke ni hakiri ye dugukolo kan yan, ale le bena o tigiya ta. Nin bee ye kogbansan le ye fana. ²⁰A laban, ne ka sege min bee ke baara ra dugukolo kan yan, ni ne miirira o ra, ne jusu be kasi.

²¹ Sabu mɔɔɔ dɔ be a ta baara ke ni hakiri ye, ani lonniya, ani timinadiya, ka na a borofen bee to dɔ were boro, min m'a sege ke. O fana ye kogbansan dɔ le ye, ani kojuguba! ²² Adamaden b'a yere sege dugukolo kan yan ka baara min bee ke, ani ka tɔɔɔ min bee la a yere kan, a be mun nafa le sɔɔ o bee ra sa? ²³ A be a ta dunupalatige bee ke sege le ra. A ta baara fana be dɔ le fara a ta jusukasi kan. Hali su fe, a hakiri te sigi. Nin bee ye kogbansan le ye fana.

²⁴ Foyi man fisa adamaden ma, fɔ ka domuni ke, ka min, ka i ta baara nafa diyabɔ. Nka ne k'a ye fana ko Ala le be o ke mɔɔɔ ye. ²⁵ Jɔn le be se ka domuni ke, ka jagari ni Ala m'a di i ma? ²⁶ Sabu ni mɔɔɔ min ko diyara Ala ye, Ala be hakiritigiya ni lonniya ni jagari di o tigi le ma. Nka a b'a to jurumunkebaga le ye sege ka baara ke k'a tɔɔɔ lajen k'a bla Ala diyanyamɔɔɔ ye. O fana ye kogbansan le ye, i ko mɔɔɔ min be borira fɔɔɔ kɔ, ko a b'a mina.

Ko bee n'a wagati lo

3 ¹ Ko bee ni a kewagati lo,

ketuma le be ko bee ra dunupa kɔɔɔ:

² Worowagati be yi, sawagati be yi.

Yiri turuwagati be yi, yiri bɔnwagati be yi.

³ Fagari wagati be yi, flakeri wagati be yi.

Bon ciwagati be yi, bon lɔwagati be yi.

⁴ Kasi wagati be yi, yerɛko wagati be yi.

Sangakasi wagati be yi, dɔnke wagati be yi.

⁵ Kabakuruw firiwagati be yi, kabakuruw cɛwagati be yi.

Ka boro mini jɔɔɔn ma, o wagati be yi, ka boro bɔ jɔɔɔn na, o wagati be yi.

⁶ Fen jiniwagati be yi, a tunuwagati be yi.

Fen marawagati be yi, a firiwagati be yi.

⁷ Fani karanwagati be yi, a faranwagati be yi.

Mɔɔɔ jewagati be yi, a kumawagati be yi.

⁸ Kanuya wagati be yi, kɔninya wagati be yi.

Kere wagati be yi, hera wagati be yi.

Ala le ye ko bee jabaga ye

⁹ Baarakebaga be sege min ke, a be mun nafa le sɔɔ o bee ra sa? ¹⁰ Ala ka baara min la adamadenw kan janko ka o sege, ne ka o ko jate mina. ¹¹ Ala be fen bee ke k'a ben a wagati ma. A ka hali ko temeninw, ani ko nataw miiriya don adamaden jusukun na, k'a sɔɔɔ adamaden te se ka Ala ta baara cogo bee faamu, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na. ¹² O kɔɔɔn ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fɔ ka jagari ani k'a yere janagbe dɔɔɔn, k'a ta dunupalatige diyabɔ. ¹³ Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ be domuni ke ka min, k'a ta baara tɔɔɔ diyabɔ, o tigi ka kan k'a lɔn ko Ala le fana ka o di a ma. ¹⁴ Ne nana a faamu ko Ala be fen o fen ke, o be to a cogo ra tuma bee; foyi te se ka fara a kan, foyi fana te se ka bɔ a ra. Ala be o ke janko adamadenw ye siran ale ja.

¹⁵ Ko o ko be kera bi, i b'a sɔɔɔ o tun kera kakɔɔɔ; fen o fen bena ke kɔ fe, i b'a sɔɔɔ o tun be kera ka ban fɔɔɔɔ. Ala be ko temeninw lasekɔ tuun.

Ala le bena kiti tige

¹⁶ Ne ka ko were kɔɔsi tuun dugukolo kan yan; ne k'a ye ko can tun ka kan ka fɔ yɔɔɔ min na, terenbariyakow le be kera o yɔɔɔ ra. Terenninya tun ka kan ka ke yɔɔɔ min na, terenbariyakow le be kera o yɔɔɔ ra. ¹⁷ O ra, ne k'a fɔ ne yere kɔɔɔ ko: Mɔɔɔ terennin fara mɔɔɔjugu kan, Ala le bena bee ta kiti tige. Sabu fen bee ni a kewagati lo, ko bee ni a ketuma lo.

Adamaden te foyi ye

¹⁸ Ne k'a fɔ ne yere kɔɔɔ ko min ye adamadenw ye, ko Ala be o kɔɔɔ le, janko k'a yira o ra ko olugu ni beganw bee ka kan. ¹⁹ Sabu adamaden laban ni began laban bee ye kelen ye. Adamaden be sa, began fana be sa. Nin kelen le be o bee ra. Adamaden man fisa ni began ye foyi le ra, sabu fen bee ye gbansan le ye. ²⁰ O bee be taga yɔɔɔ kelen le ra. O bee bɔra bɔɔɔ le ra, o bee be sekɔ o bɔɔɔ kelen le ra fana. ²¹ Jɔn le k'a lɔn ni adamaden nin be yelen ka taga san fe le, walama ni began nin be jigi dugukolo jukɔɔ le?

²² O ra, ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fɔ k'a ta baara tɔɔɔ diyabɔ dɔɔɔn. A ninyɔɔɔ ye o le ye, sabu jɔn le bena ale lasekɔ dunupa ra yan tuun, janko a ye na a fle min be kera a kɔ fe yan?

Adamadenw ta jɔɔɔntɔɔɔri

4 ¹ O kɔ, tɔɔɔri minw bee be kera dugukolo kan yan, ne ka o fana kɔɔsi. O be mɔɔɔ minw tɔɔɔra, ne ka olugu naji bɔɔ ye; nka mɔɔɔ si te sɔɔɔ ka o naji ce. Fanga be o tɔɔɔbagaw le boro; mɔɔɔ si te sɔɔɔ ka o

ɲaji ɛɛ. ²O kosɔn ne k'a miiri k'a fɔ ko mɔɔ minw sara ka ban, ko olugu ta ka di ka teme mɔɔ ɲanamanw kan, minw be nin na. ³Nka minw belen ta ka fisa ni a tɔ beɛ ye, o ye mɔɔ minw yere ma woro, kojugu minw be ke dugukolo kan yan minw ma o dɔ ye.

Mɔɔ ka kan ka baara ke ni hakiri ye

⁴Ne k'a kɔɔsi fana, k'a ye ko mɔɔ b'a yere sege ka baara o baara ke k'a ɲa, a be o beɛ ke a mɔɔɲɔɔn ɲangboya le kosɔn. O fana ye kogbansan le ye, i ko mɔɔ min be borira fɔɲɔ kɔ, ko a b'a mina.

⁵Hakirintan kɔni be sigi k'a boro fla mini ɲɔɔn ma ka to k'a yere cen.

⁶Nka ka borɔna kelen sɔɔ, o ni laganfiya, o ka fisa sani i ye borɔna fla sɔɔ, o ni ɲagban, ka to ka bori fɔɲɔ kɔ, ko i b'a mina.

⁷Ne ka kogbansan dɔ were ye dugukolo kan yan. ⁸Mɔɔ dɔ fle nin ye, a kelen lo, mɔɔ were te ni a ye. Den t'a fe, balema t'a fe; nka a ta baara te ban ka ye. A ɲa fana te wasa naforo ra ka ye. «O tuma ne be sege ka nin baaraw be ke jɔntigi le ye sa, ka ne yere bari ɲanagbe be ma?» Nin fana ye kogbansan dɔ le ye, ani ɲanasisiko dɔ.

Fla ka fisa ni kelen ye

⁹Fla ka fisa ni kelen ye; sabu mɔɔ fla ta baara tɔn le be caya. ¹⁰O fla ra ni kelen ka ben, a tɔɲɔɔn b'a lawuri. Nka mɔɔ min be a kelen na, bɔn be o tigi sɔɔ, sabu ni a ka ben, mɔɔ t'a fe min be se k'a lawuri.

¹¹O cogo ra fana, ni mɔɔ fla ka la ɲɔɔn kɔɔ, o be nene bɔ ɲɔɔn na. Nka ele min be la i kelen na, ele be se ka nene bɔ i yere ra cogo di?

¹²Ni mɔɔ dɔ sera ɛɛ kelen na, ɛɛ fla be se ka lɔ ka o tigi kɔnɔ. Juru min danna ni juruden saba ye, o tige man di dɛ!

Masaya bonya te foyi ye

¹³Denmisen fagantan hakiritigi, o ka fisa ni masace dɔ ye min kɔɔra, nka hakirintan lo, a fana te sɔn ladiri ma tuun. ¹⁴Hali ni a kera ko o den bɔra kaso le ra ka na sigi masaya ra, walama ni a fagantanman le worora, ka sɔɔ ka na sigi masaya ra, o belen ka fisa.

¹⁵Ne k'a kɔɔsi k'a ye ko adamaden min o min be ɲanamanya dugukolo kan yan, ko o beɛ be tugu o denmisen ɲɔɔn le kɔ, min sigira masaya ra masace fɔlɔ nɔ ra. ¹⁶Jama min be o masace kɔ, o jama hakeya te se ka lɔn. Nka o beɛ n'a ta, mɔɔ minw bena na olugu kɔ fe, olugu tena ninsɔndiya foyi sɔɔ o masace ta ko ra. Nin fana ye kogbansan dɔ le ye, i ko mɔɔ min be borira fɔɲɔ kɔ ko a b'a mina.

Mɔɔ ka kan k'a kumacogo kɔɔsi

¹⁷Ni i be don Ala ta batoso kɔnɔ, i ka kan ka i yere kɔɔsi. I ye gbara ka menni ke, o ka fisa, sani i ye taga hakirintanw ta saraka bɔ; sabu olugu t'a lɔn ko o be kojugu le kera.

5 ¹Ni i be Ala ɲa kɔɔ, i kana kɔɔtɔ ka kuma; i kana teliya ka ko dɔ miiri i jusu ra k'a fɔ, sabu Ala be san fe, k'a sɔɔ ele be dugukolo kan yan le. O kosɔn, i ta kuma kana caya. ²Hami caman le be na ni sikow ye; mɔɔ hakirintan fana be lɔn a ta kuma caman le fe.

Ni i ka dajuru ta, i y'a dafa

³Ni i ka dajuru ta Ala fe, i kana meen k'a dafa, sabu mɔɔ hakirintan ko man di Ala ye. O kosɔn ni i ka dajuru ta, a dafa. ⁴A ka fisa i kana dajuru ta, sani i ye a ta k'a sɔɔ i tena a dafa. ⁵I kana a to i da ye i bla jurumun na, ka n'a fɔ Ala ta ciraden ye ko: «Ne tun firira ka dajuru nin ta le!» Ni o kera, Ala bena dimi i kɔɔ i darakuma kosɔn, ka i ta baara be cen i boro. ⁶Ni sikow cayara ka teme, a laban te ke foyi ye. Ni kuma fana cayara ka teme, a laban be ke kumalakolon ye. O kosɔn i ka kan ka siran Ala ɲa.

Fagamaw ta tɔɲɔri

⁷Ni i k'a ye jamana dɔ ra ko mɔɔw be fagantanw tɔɲɔra, ka ban can ni terenninya ma, o kana bara i ra; sabu fagama dɔ le be dɔ kunna, nka fagama werew le siginin be olugu beɛ kunna. ⁸K'a sɔɔ dugukolo nafa ye be ta le ye. Hali masace yere ta ko beɛ be bɔ sene le ra.

Naforo ye fen temeta le ye

⁹Mɔɔ o mɔɔ be wari kanu, wari te o tigi wasa ka ye. Mɔɔ o mɔɔ be naforo kanu, o tigi ta sɔɔta t'a wasa ka ye. Nin fana ye kogbansan dɔ le ye.

¹⁰Ni i borofenw cayara, o domubagaw fana be caya. O tuma fentigi yere ta nafa ye juman le ye? A ɲa y'a ye dɔɔn!

¹¹ Baarakebaga ta sunɔɔ ka di, hali ni a ka dɔɔnin dɔɔɔn le sɔɔ, walama ni a ka caman le sɔɔ k'a domu. Nka waritigi ta wasa t'a to a ye sunɔɔ.

¹² Ne ka kojuguba dɔ fana ye dugukolo kan yan: o ye naforotigi min be naforo lajen k'a bla a yere ta halakiri kama. ¹³ O naforo bena cen kokolon dɔ le ra; hali ni o tigi nana den sɔɔ, o den tena foyi sɔɔ o naforo ra.

¹⁴ Adamaden fari lakolon le be bɔ a bamuso kɔɔ. A fari lakolon nana cogo min na, a fana be sekɔ ka taga o cogo kelen le ra; a te taga ni a ta baara tɔɔ si ye a yere boro. ¹⁵ Nin ye kojuguba dɔ le ye fana. Adamaden nana cogo min na, a fana be taga ten le. O tuma, juman le kera ale ta nafa ye? A ta baara tɔɔ be tagara fɔɔ fe; ¹⁶ k'a sɔɔ a k'a ta dunɔpalatige be ke nanasisi le ra, ka tɔɔ caman sɔnmina, ani jusukasi ni dimi.

¹⁷ Nin be ra, ne k'a ye ko min ka fisa, ani adamaden ta nafa be min na, o ye ka domuni ke, ka min; Ala ka wagati min di a ma, a ye a ta baara sege diyabɔ dugukolo kan yan o wagati kɔɔ. O le ye a ninyɔɔ ye. ¹⁸ Ni Ala fana ka naforo di mɔɔ o mɔɔ ma, k'a fentigiya, k'a to a tigi y'a diyabɔ, k'a nafa sɔɔ, ka jagari a ta baara kosɔn, Ala le k'a di a ma. ¹⁹ O tigi tena sigi ka to ka miiri a ta dunɔpalatige ra, sabu Ala b'a jusukun fa ni jagari ye.

Mɔɔ min te a borofenw diyabɔ

6 ¹ Kojugu dɔ were be yi, ne ka min ye dugukolo kan yan, min be digi adamadenw na kosebe: ² Ala be naforo di mɔɔ dɔ ma, k'a fentigiya, k'a bonya. Fen o fen ka di a nin ye, o si t'a dese. Nka Ala t'a to a ye o fenw diyabɔ. Mɔɔ were le bena o diyabɔ. Nin fana ye sege gbansan dɔ le ye, ani kojuguba. ³ Mɔɔ be se ka den keme sɔɔ, ka sijan sɔɔ. Nka hali ni i ka sijan sɔɔ cogo o cogo, ni i ma se ka i ta dunɔpalatige diyabɔ, ni i ma i tɔɔra kaburu yere sɔɔ, o tuma ne kɔni ta miiriya ra, hali den min kɔɔbari worora, o ta ka fisa ni ele ta ye; ⁴ sabu ale worora gbansan cogo min na, a fana be sekɔ dibi ra o cogo le ra, a tɔɔ fana be to dibi ra yi. ⁵ A ja ma tere ye, a ma dunɔpa ko foyi si lɔn. O kosɔn ale belen laganfiyara ka teme tɔ kelen kan. ⁶ Ka san waga kelen sigiyɔɔma fla sɔɔ, o be mun le ja, ni i ma i borofenw si diyabɔ? Yala an be tena taga laban yɔɔ kelen le ra wa?

Adamaden ta wasabariya

⁷ Adamaden ta sege be kun ye a da le ye; nka o be n'a ta, a te fa ka ye.

⁸ Nafa juman le be hakiritigiya ra ka teme hakirintanya kan? Hali ni fagantan k'a yere tagamacogo lɔn mɔɔw ce ra, a be mun nafa le sɔɔ o ra?

⁹ Mɔɔ ja be se ka fen min ye, o ka fisa ni fen dɔ were ye, i nin be sama min kɔ, nka i ja t'a ye. Nka nin be ye kogbansan le ye, i ko mɔɔ min be borira fɔɔ kɔ, ko a b'a mina.

Adamaden ta dunɔpalatige te foyi ye

¹⁰ Fen min tun be yi kakɔɔ, tɔɔ be o ra ka ban. Adamaden ye min ye, an ka o lɔn; mɔɔ min baraka ka bon ni i ta ye, i te se ka o tigi sɔɔ.

¹¹ Kuma caman ye kogbansan le ye. Mɔɔ te nafa foyi sɔɔ a ra. ¹² Adamaden ta dunɔpalatige te foyi ye. A si ka dɔɔ, a be teme i ko suma be tunu cogo min na. Fen min ka fisa adamaden ma, jɔn le ka o lɔn? Ko min bena ke dugukolo kan ale kɔ fe, jɔntigi le be se ka o fɔ a ye?

Fen min ka fisa

7 ¹ Tɔɔɔnuman ka fisa ni turu kasadiman ye; mɔɔ sawagati ka fisa ni i worowagati ye.

² Ka taga sangabon na,
o ka fisa sani i ye taga, janagbebon na;
sabu o yɔɔ le ye be labanyɔɔ ye;
mɔɔ panamanw fana ka kan ka o hakiri to o le ra.

³ Nanasisi ka fisa ni yereko ye;
sabu nanasisi be mɔɔ sɔn hakiriɔnuman na.

⁴ Hakiritigi ta miiriya be sangabon kɔɔ,
nka hakirintan ta miiriya be janagbebonw le kɔɔ.

⁵ Ka mɔɔ hakiritigi ta ladirigbelenw lamɔn,
o ka fisa ni mɔɔ hakirintan ta mɔɔnegekumaw lamɔni ye.

⁶ Janiyiri be mankan bɔ cogo min na tasuma ra daga jukɔɔ,
mɔɔ hakirintan ta yereko kan be ten le.

O fana ye kogbansan le ye.

⁷ Mɔgɔtɔɔ be hakiritigi ke fatɔ ye,
bonyafen be mɔgɔ kun yelema.

⁸ Ko laban ka fisa ni a damina ye;
sabari ka fisa ni yerebonya ye.

⁹ I kana teliya ka dimi,
sabu hakirintanw le be yaala ni dimi ye o boro jukɔɔ tuma bee.

¹⁰ I kana a fɔ ko: «Mun kosɔn fɔlɔ wagati tun ka fisa ni sisan wagati ye?»
Sabu o pininkari te hakiritigiya sira ye.

¹¹ Hakiritigiya ni can bee ka kan;
adamaden bee be nafa sɔɔ ale le ra.

¹² Hakiritigiya be mɔgɔ sutara i ko wari be mɔgɔ sutara cogo min na.
Nka nafa min be hakiritigiya ra, o ye ko ni minw k'a sɔɔ, a be si di olugu ma.

¹³ Ala ta baara kɔɔsi!
A ka fen min kuturunin dan, jɔn be se ka o lateren?

¹⁴ Ni hera lon ka se, i ninsɔndiya!
Nka ni sege lon ka se, i miiri!
Sabu a fla bee ye Ala nɔ le ye.
Min bena adamaden sɔɔ lon nataw ra, a te se ka o lɔn.

Mɔgɔ ka kan ka hakiri sɔɔ ko bee ra

¹⁵ Ne ta dunupalatige te foyi ye, nka ne ka nin kow bee ye. Mɔgɔ dɔw terennin lo, nka o bee n'a ta, o be sa,
o te sijan sɔɔ; k'a sɔɔ dɔw ka jugu, nka olugu be sijan sɔɔ.

¹⁶ I kana i yere ke mɔgɔ terennin ye k'a dama teme, i kana a yira ko i ye hakiritigi ye k'a dama teme. Mun
na i be i yere halaki? ¹⁷ I kana ke mɔgɔjugu ye k'a dama teme, i kana ke hakirintan ye fana. Mun na i bena a
to i ye sa i sawagati na? ¹⁸ I ka kan ka nin ladiri fla bee le jate mina; i kana a to a dɔ kelen ye bɔsi i ra. Mɔgɔ
min be siran Ala na, o tigi bena nin fen fla bee minacogo lɔn.

¹⁹ Hakiritigiya be hakiritigi baraka bonya ka teme hali dugu namɔgɔ ce tan kan.

²⁰ Mɔgɔ si te dugukolo kan, min terennin lo, ko a be kojuman dɔɔn le ke, ko a te kojugu ke ka ye. ²¹ O
kosɔn kuma minw bee be fɔ, i kana i toro lɔ ka o bee lamɔn, ni o te, i bena a ye ko hali i yere ta baarden be i
dangara. ²² Sabu ele yere k'a lɔn i jusukun na ko i fana ka mɔgɔ tɔw danga sijaga caman.

²³ Ne ka nin kow bee sege sege ni hakiri ye. Ne tun ko: «Ne b'a fe ka hakiritigiya sɔɔ!» Nka hakiritigiya yɔɔ
janyara ne ra. ²⁴ Fen min lo, a yɔɔ ka jan, a kɔɔ ka dun, a ka dun. Jɔn le be se k'a faamu sa?

²⁵ Ne ka ne yere timinadiya ni ne jusu bee ye, janko ka hakiritigiya ni kow kekun jate mina, k'a sege sege,
k'a lɔn; ne ka juguya, ani hakirintanya, ani nalomanya, ani fatɔya fana kun jini k'a lɔn.

²⁶ Ne ka fen dɔ ye min ka jugu ka teme hali saya kan: muso min be mɔgɔ mina i ko jan, min jusukun be
mɔgɔ don jɔ ra, ani min borow be mɔgɔ siri i ko negejɔɔkɔ. O muso ka jugu ka teme hali saya kan. Ala ta
mɔgɔnumanw be bɔsi a boro. Nka jurumunkebagaw be to a boro.

²⁷ Waajurikebaga ko: Ne ka kow sege sege kelen kelen fɔ ka taga se a kun yere ma; ne ka min sɔɔ, o le ye
nin ye. ²⁸ Nka hali bi ne be fen kelen jinina, ne ma min sɔɔ ban. Ne ka ce kelen sɔɔ ce waga tan ce ra min
ye ce ye, nka ne ma se ka hali muso kelen sɔɔ musow bee ce ra min ye muso ye. ²⁹ O bee n'a ta, ne ka min
kelen sɔɔ, o le ye nin ye: Ala ka adamadenw dan ka o na, nka olugu yere le ka o ta kow gbɛleya.

An ye masaw mina ni hakiri ye

8 ¹ Jɔntigi le ye hakiritigi ye?
Jɔntigi le be se ka kow kɔɔ lɔn k'a fɔ?

Hakiritigiya be mɔgɔ nada manamana,
a be mɔgɔ ta panasisi yelema k'a ke ninsɔndiya ye.

² Ne ko: Masace ta kumakan lamɔn,
sabu i yere karira ka o le fɔ Ala na kɔɔ.

³ I kana kɔɔtɔ k'a fɔ ko i be bɔ masace kɔɔ.

Ko min te kojuman ye, i kana i kun gbeleya ka don o ra,
 sabu ni fen o fen ka masace diya, a be o le ke.

⁴ Mɔɔ te masace ta kuma sɔsɔ.

Jɔntigi le be se k'a fɔ a ma ko: «Mun na i ka nin ke?»

⁵ Ni mɔɔ min be a ta kuma lamɛn, a ta kojugu tena se o tigi ma.

Mɔɔ hakiritigi le ka ko ketuma ni a kecogo lɔn.

⁶ Sabu ketuma ni kecogo le be ko bee ra.

Nka kojuguba dɔ le be adamaden kan:

⁷ ko min bena ke kɔ fe, ale te se ka o lɔn.

Ko nataw bena ke cogo min na, jɔn le be se ka o fɔ a ye?

⁸ Adamaden si ta nin te a yere ta ye,

ko a b'a mara, janko lon dɔ ale kana sa.

Mɔɔ si te se k'a salon bari.

Kere min lo, mɔɔ te se ka bɔsi ka bɔ a ra.

Kojugukebaga ta kojugu fana te se k'a bɔsi.

Mɔɔjugu labanko te ja

⁹ Ne ka nin bee kɔrɔsi. Fen o fen be ke dugukolo kan, ne ka o bee jate mina. Wagati dɔw ra, mɔɔ dɔw be o fanga digi dɔw kan ka kojugu ke o ra.

¹⁰ Ne k'a ye fana ko mɔɔjuguw suw be donna ka ja. O kɔ, mɔɔw be to ka don ka bɔ yɔrɔ saninman kɔnɔ, ka o tando dugu kɔnɔ, o tun ka o ta kojuguw ke dugu min yere kɔnɔ. O fana ye kogbansan dɔ le ye.

¹¹ I n'a fɔ kojugu juru te sara kojugukebaga ra jona, o kosɔn adamaden jusukun fanin lo kojugu nege ra.
¹² O bee n'a ta, hali ni kojugukebaga ka kojugu ke sijaga keme, ka sijan sɔrɔ cogo o cogo, ne kɔni k'a lɔn ko Alapasiranbagaw ta le ka di, sabu Alapasiran be olugu jusukun na. ¹³ Nka mɔɔjugu ta tena diya, a fana tena sijan sɔrɔ; a bena teme i ko suma be tunu cogo min na, sabu Alapasiran te a jusukun na.

Mɔɔ ka kan k'a ta wagati diyabo

¹⁴ Kogbansan dɔ were be kera dunɔpa kɔnɔ tuun: tuma dɔw, i b'a ye ko mɔɔjugu ka kan ni ko min ye, o ko be taga ke mɔɔ terennin le ra; mɔɔ terennin fana ka kan ni min ye, mɔɔjugu be o sɔrɔ. Ne ko, ko nin fana ye kogbansan dɔ le ye.

¹⁵ O kosɔn ne ko, ko ninsɔndiya le jɔɔn te, sabu foyi man fisa adamaden ma dugukolo kan yan, fɔ ka domuni ke, ka min, ani k'a yere ninsɔndiya. A ka kan ka o le ke k'a to a ta baara ra a ta dunɔpalatige wagati kɔnɔ; Ala ka o wagati le di a ma ko a y'a ke dugukolo kan.

¹⁶ Ne ka ne yere timinadiya ka hakiritigiya sɔrɔ minke, ani adamaden be segeba min na dunɔpa ra, k'a yere bari sunɔɔ ra su ni tere, ne ka o jate mina minke, ¹⁷ o tuma ne ka Ala ta baara bee lajennin fle; ko minw be ke dugukolo kan, mɔɔ si te se ka o faamu. Hali ni mɔɔ ka jija k'a kɔrɔ jini cogo o cogo, a tena se k'a kɔrɔ faamu. Hali ni mɔɔ hakiritigi dɔ le k'a fɔ ko ale k'a lɔn, i b'a sɔrɔ ko a te se k'a faamu.

Ko bee be Ala le boro

9 ¹ Ayiwa, ne miirira nin kow bee ra, k'a bee segesege. Ne k'a ye ko mɔɔ terenninw, ani mɔɔ hakiritigiw ni o ta kewalew bee be Ala le boro. Adamaden bena taga ben ni kanuya le ye a yere ja wa, walama kɔninya wa, a te se ka o lɔn. ² Kokelen le be bee sɔrɔ. Ko min be mɔɔ terennin sɔrɔ, o kelen le be mɔɔjugu fana sɔrɔ; a be mɔɔɔnuman ni mɔɔ saninyanin sɔrɔ, a be mɔɔ saninyabari sɔrɔ; a be sarakabɔbaga sɔrɔ, a be sarakabɔbari sɔrɔ. Kokelen le be mɔɔɔnuman ni mɔɔjugu sɔrɔ; minw be kari, a be olugu sɔrɔ, minw be siran ka kari, a be olugu sɔrɔ. ³ Ko minw bee be ke dugukolo kan, o kow bee ra juguman ye nin ye: Kokelen le be se adamaden bee ma. Ka fara o kan, adamadenw jusukun fara kojugu ra; fatɔya fana be o jusu ra o ta dunɔpalatige wagati ra. O kɔ, o be sa ka taga fara suw kan. ⁴ Mɔɔ min be mɔɔ panamanw ce ra, jigi be o tigi fe. Wuru min panaman lo, o belen ka fisa ni jara su ye. ⁵ Mɔɔ minw panaman lo, olugu k'a lɔn ko o bena sa, nka suw te foyi lɔn tuun. Olugu ta sɔrɔta banna, sabu mɔɔ si hakiri te to o ra tuun. ⁶ O ta kanuya o, o ta kɔninya o, o ta celiya o, o bee banna. Ko o ko be ke dugukolo kan yan, o nin te o si ra tuun.

Ala le be ninsɔndiya di adamaden ma

⁷ Taga i ta domuni ke ni ninsɔndiya ye, ka i ta duven min ni jusudiya ye, sabu i ta kewalew diyara Ala ye ka ban. ⁸ I ta fani dontaw ye gbe ka ja tuma bee, turu kasadiman kana fɔn i kun na ka ye. ⁹ Ala ka wagati min di i ma ko i y'a ke dugukolo kan yan, i yere panagbe ni i ta muso kanunin ye o wagati bee kɔnɔ; i ninyɔrɔ le ye o ye dunɔpa kɔnɔ yan, ka i to nin segeba ra dugukolo kan, sabu dunɔpalatige ye kogbansan le ye, adamaden be wagati min bee ke o bee ye gbansan le ye.

¹⁰ Ni i boro ka fen o fen sɔrɔ k'a ke, ni i baraka be se, a ke! Sabu i be tagara yɔrɔ min na, min ye lahara ye, baara te yi, jatemala te yi, lɔnniya te yi, hakiritigiya te yi.

¹¹ Ne k'a ye fana ko dugukolo kan yan, ko minw sen ka teri bori ra, olugu le te kon ka se, mogo barakamanw le fana te se soro kere ra, mogo hakiritigiw le te domuni soro, mogo cegumanw le te naforo soro, mogo kolonbagaw le fana te bonya soro; sabu kunnadiya ni kunnagboya be se bee le ma. ¹² Adamaden fana te a ta wagati lon. A be i ko jege be mina jo ra cogo min na, jo min be ke a sababu ye, walama i ko kon be mina jan na cogo min na. Wagatijugu be adamaden fana soro o cogo le ra; a be bara ka cun a kan k'a mina.

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye

¹³ Ne ka nin hakiritigiyasira fana ye dugukolo kan; o kera koba ye ne ja na. ¹⁴ Dugu fitini do tun be yi, o dugumogow tun man ca. Masace barakaman do nana o dugu kama. A ka dugu lamini, k'a ta kerekeminanw ke ka dugu lamini. ¹⁵ Ce tun be o dugu kon, min tun ye fagantan ye, nka hakiritigi tun lo. Ale le ka dugu bosi ni a ta hakiritigiya ye. Nka mogo si hakiri ma na to o ce fagantan na tuun.

¹⁶ O koson ne koni ko:

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye.

Nka mogo te fagantan ta hakiritigiya jate,

mogo te a ta kuma fana lamen.

¹⁷ Hakiritigi b'a kan jigi ka kuma min fo,

mogo ka kan ka o lamen ka teme hakirintanw kuntigi ta perenkan kan.

¹⁸ Hakiritigiya ka fisa ni kerekeminanw ye,

nka kojugukebaga kelen doron be se ka konuman caman cen.

Hakiritigiya nafa

10 ¹ Limogosuwa be turutigi ta turu cen k'a kasa gboya cogo min na, o cogo ra nalomanya doron doron be hakiritigiya cen; a be bonya bo mogo kan.

² Mogo hakiritigi ta hakiri b'a lataga a boronuman fe,

nka hakirintan ta hakiri b'a lataga a borojugu le fe.

³ Hali ni hakirintan be tagama sira kan, hakiri t'a fe;

a b'a yira bee ra ko ale ye hakirintan le ye^a.

⁴ Ni fagama ka dimi i koru, i ye to i sigiyoru ra;

sabu sabari be kojuguba caman bari.

⁵ Ne ka ko benbari do ye dugukolo kan,

k'a ke i n'a fo jamana namogo yere le firira o yoru ra:

⁶ Loyoruw bee ra pumanmanw be di hakirintan ma,

ka mogosobew sigi olugu ko fe.

⁷ Ne ka jonw yelennin ye sow kan,

k'a soro fagamadenw be tagamana o sen na i ko jonw.

⁸ Mogo min be dinga sozi, o tigi bena ben a kon;

mogo min be kogo ci, sa bena o tigi kin.

⁹ Mogo min be kabakuruw lawuri, kabakuruw bena o tigi mandimi,

mogo min be logu ci, o tigi be farati ra.

¹⁰ Ni jende da gboyara, ni mogo m'a da diya,

o tuma baarakebaga le ka kan ka do fara a baraka kan;

nka hakiritigiya b'a to baara be ja.

¹¹ Ni sa ka mogo kin, sani sanegabaga ye na sa nege,

o tuma kun te sanegabaga ta baara ra tuun.

¹² Kuma min be bo hakiritigi da ra, o ye neema le ye;

nka hakirintan da le be a yere halaki.

¹³ A be kuma damina nalomanya ra,

ka taga a laban fatoya juguman na.

¹⁴ O bee n'a ta, hakirintan ta kuma te ban ka ye.

Adamaden te ko nataw lon;

min fana bena ke ale ko fe, jon le be se ka o fo a ye fana?

^a10.3 Nin kuma koru be se ka ke fana ko a b'a fo tow ma ko olugu ye hakirintanw ye.

¹⁵ Hakirintan ta baara b'a sege gbansan;
a te hali a ta dugu yere sira lon.

¹⁶ Jamana min ta masace ye denmisen ye,
jamana min ta kuntigiw be domunibaw damina kabini sɔgɔma,
bɔnɔ bena o jamana sɔrɔ.

¹⁷ Nka jamana min ta masace ye hɔrɔn ye,
min ta kuntigiw be domuni ke a wagati ra ka fanga sɔrɔ, nka o te min ka fa,
o jamana kɔni ta pana.

¹⁸ Salibagatɔya le b'a to mɔgɔ ta bon sanfeyɔrɔ be ben;
ni i boro banna baara ma, sanji be don i ta bon na.

¹⁹ Mɔgɔw be domunibaw laben ka o yere panagbe,
ka duven ke ka o yere ninsɔndiya,
wari fana be o ta kow bee panabɔ!

²⁰ I kana masace danga hali i jusukun na.
I kana fangatigiw danga hali i sibon kɔnɔ;
sabu kɔnɔ dɔ be se ka i kumakan ta ka taga ni a ye,
danfen kamantigiw be se ka taga o ko lakari yɔrɔ bee.

Jateminakojuju man ni ko bee ra

11 ¹ I ta domuni firi ji kan,
sabu ni wagati dɔ ka se, i bena a sɔrɔ tuun.

² Dɔ di mɔgɔ wolonfla ma, hali mɔgɔ seegi yere ma;
sabu kojugu min bena ke dugukolo kan mɔgɔ ma o lon.

³ Ni sankabaw ka fa ji ra,
o be sanji ben dugukolo kan;
ni yiri ka ben woroduguyanfan na, walama sahiliyanfan na,
ni a kɔni ka ben yɔrɔ min na, a be to o yɔrɔ le ra.

⁴ Mɔgɔ min be to ka fɔnɔ le jate mina, o tigi tena danni ke.
Ni mɔgɔ min tora sankabaw fleri ra, o tigi tena siman tige.

⁵ Fɔnɔ temesira ye, min ye ele te o lon,
denɲenin farikolo be laben a bamuso kɔnɔ cogo min na, i te o fana lon;
o cogo kelen na, Ala min ye fen bee kebagaya ye, i te se ka ale fana ta baara faamu.

⁶ Sɔgɔmada fe, i ta siman seri;
fɔ ka taga wula se, i kana saliya don i yere ra,
sabu min bena na walama min bena cen, i te o lon,
ni a bee le fana bena na wa, i te o lon.

⁷ Yeelen ye fendiman ye;
ka tere yeelen ye, o ka di mɔgɔ na ye.

⁸ Ni mɔgɔ min ka sijan sɔrɔ, o tigi ye pagari o wagatiw kɔnɔ;
nka a ka kan k'a hakiri to a ra ko wagatijuguw fana bena caya.
Ko o ko be ke, o bee ye kogbansan le ye.

Denmisen ka kan ka hakiri sɔrɔ

⁹ Ele kanbelen, i pagari i ta denmisenya wagati ra.
I jusu diya i ta kanbelenya wagati ra.

Ni i ta miiriya ka se ko o ko ma,
ni i na ka bɔ fen o fen fe, o ke.

Nka i ka kan k'a lon ko
kiti lon na, Ala bena taga i pininka nin kow bee ra.

¹⁰ O kosɔn ko min be na ni panasisi ye, o bɔ i ta miiriya ra;
ko min be tɔrɔ lase i farikolo ma, i yere mabɔ o ra.
Sabu denmisenya be teme i ko dugugbeda wagati.

Nin bæe ye kogbansan le ye.

Karɔya tagamasienw

12¹ O kosɔn i hakiri to i danbaga ra i ta kanbelenya wagati ra, sani k'a to lonjuguw ye se,

sani k'a to sanw ye se,

san minw na i yere bena a fo ko: «Dunɔna lɔgɔ si te ne ra tuun!»

² I hakiri to i danbaga ra sani tere ye don dibi ra,

sani yeelen ye ke dibi ye,

sani karo ni lolow ye don dibi ra,

sani sankaba werew ye wuri ka na tuun sanji bennin ko fe^b.

³ O wagati le ra, bon karɔsibagaw be yereyere,

ce barakamanw be kuturu,

mugusibagaw be mugusi lalɔ, sabu do bɔra o ra;

minw tun be fleri ke finetiri fe, olugu na be fin^c.

⁴ Da minw tun yelenin be ka bla sira kan, o daw be datugu,

mugusikan be doɔya,

mɔgɔ be kunu konkasituma ra,

donkirilabagaw kan be doɔya^d.

⁵ O wagati le ra, mɔgɔ be siran fen karɔtaninw na,

siraratagama jatige be i sɔrɔ.

Amandesun be fiyeren bo,

ton te se ka pan kosebe tuun^e,

diya te ke foyi si ra tuun;

sabu lon do adamaden be taga a ta so konɔ,

a bena to so min konɔ wagati bæe.

Ni o kera, kasibagaw be to ka kasi siradaw ra.

⁶ I hakiri to i danbaga ra, sani warigbejuru ye tige,

sani sanindaga ye ci,

sani jurufiye ye ci kolɔnda ra,

sani jibinege ye kari ka ben kolon konɔ.

⁷ I hakiri to i danbaga ra, sani bɔgɔ ye seko dugukolo ra,

i n'a fo a bɔra dugukolo ra cogo min na,

ani sani adamaden nin ye seko a dibaga Ala fe.

⁸ Gbansan, ani gbansan,

ne Waajurikebaga ko ten!

Fen bæe ye gbansan le ye!

Karan laban

⁹ Ayiwa, Waajurikebaga tun ye hakiritigi ye; ka fara o kan, a ka mɔgɔw karan a ta lonniya ra. A ka zana caman lamɛn, ka o segesege, ka o laben ka na, ka o sebe. ¹⁰ Waajurikebaga jijara ka kumajumanw le fo; a ka o kumaw sebe ka na, ka kana ni can yere ye.

¹¹ Hakiritigiw ta kuma be i ko negebere nunbonin; o be o ta hakiritigiyakuma minw laben ka o sebe, o be i ko nege min gbengbenna dugukolo ra. O kumaw bæe bɔra kuntigi kelen le fe. ¹² I yere karɔsi, ne dence, i kana foyi fara a kan. Mɔgɔ be se ka kitabu minw sebe, dan te o ra; nka karan cayakoju be mɔgɔ sege.

¹³ Ayiwa, min bæe fora, o kumaw laban ye nin ye: Siran Ala na, k'a ta kumakanw sira tagama. Adamaden ta ko bæe be bo o le ra. ¹⁴ Sabu Ala bena adamadenw ta kewalew bæe kiti tige, hali minw kera dogo ra, kopuman fara kojugu kan.

^b12.2 Nin kumaw bæe ye saya tagamasienw le ye.

^c12.3 Bon karɔsibagaw, o ye mɔgɔ borow ye; ni karɔya sera mɔgɔ ma, i borow be to ka yereyere. Ce barakamanw, o ye senw ye. Mugusibagaw, o ye pinw ye. Minw be fleri ke finetiri fe, o ye padenw ye.

^d12.4 Da minw tun yelenin be, o ye mɔgɔ torow ye. Mugusikan, ani donkirilabagaw, o ye mɔgɔ kumakan ye.

^e12.5 Amandesun ta fiyeren: o ye kunsigbew ye. Ton te se ka pan: ni mɔgɔ karɔra, i ta ko bæe be sumaya.